

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВІДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

10. Muzyka O.M. Mozhlyvosti vnutrishnogo marketynhu na pidpryiemstvakh sfery posluh / O.M. Muzyka // Lvivska komertsiiina akademiiia, 2014. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: file:///C:/Users/acer/Downloads/ecfor_2014_2_23.pdf.

Дані про автора

Ткачук Світлана Валеріївна,

к. е. н., доцент Національний університет харчових технологій, кафедра маркетингу

e-mail: info@nuft.edu.ua

Стєценко Вікторія Анатоліївна,

к. е. н., доцент Національний університет харчових технологій, кафедра маркетингу

e-mail: info@nuft.edu.ua

Стахурська Світлана Антонівна,

к. е. н., доцент Національний університет харчових технологій, кафедра економіки праці та менеджменту

e-mail: info@nuft.edu.ua

Стахурський Валерій Олександрович,

старший викладач, Національний університет харчових технологій, кафедра маркетингу

e-mail: info@nuft.edu.ua

Данные об авторе

Ткачук Светлана Валерьевна,

к. э. н., доцент Национальный университет пищевых технологий, кафедра маркетинга

e-mail: info@nuft.edu.ua

Стєценко Вікторія Анатольєвна,

к. э. н., доцент Национальный университет пищевых технологий, кафедра маркетинга

e-mail: info@nuft.edu.ua

Стєценко Вікторія Анатольєвна,

к. э. н., доцент Национальный университет пищевых технологий, кафедра маркетинга
e-mail: info@nuft.edu.ua

Стахурская Светлана Антоновна,

к. э. н., доцент Национальный университет пищевых технологий, кафедра экономики труда и менеджмента
e-mail: info@nuft.edu.ua

Стахурский Валерий Александрович,

старший преподаватель, Национальный университет пищевых технологий, технологий, кафедра маркетинга
e-mail: info@nuft.edu.ua

Data about the authors

Svitlana Tkatchuk,

PhD in Economics, associate Professor, National University of Food Technologies, Department of Marketing
e-mail: info@nuft.edu.ua

Victoria Stetsenko,

PhD in Economics, associate Professor, National University of Food Technologies, Department of Marketing
e-mail: info@nuft.edu.ua

Svitlana Stakhurska,

PhD in Economics, associate Professor, National University of Food Technologies, Department of Labor Economics and Management
e-mail: info@nuft.edu.ua

Valeriy Stakhurskiy,

senior lecturer National University of Food Technologies, Department of Marketing
e-mail: info@nuft.edu.ua

УДК 657.471

DOI: 10.5281/zenodo.2678071

МАЛЯРЧУК І.І.

Забезпечення та резерви: облікові аспекти

Предмет дослідження – методичні підходи до обліку забезпечень і резервів вітчизняних підприємств.

Метою написання статті є аналіз існуючих методик обчислення та облікового відображення операцій зі створення й використання забезпечень і резервів, обґрунтування шляхів їх удосконалення.

Методологія проведення роботи. Для вирішення поставлених задач були використані: діалектичний метод наукового пізнання, метод аналізу і синтезу; метод порівняння; метод узагальнення даних.

Результати роботи: узагальнено трактування понять «резерви» і «забезпечення», проаналізовано методи їх обчислення та відображення в системах національних та міжнародних стандартів обліку, акцентовано увагу на впливі операцій зі створення й використання забезпечень і резервів на об'єкт оподаткування податку на прибуток підприємств.

Висновки. Відсутність однозначного тлумачення категорій, відмінності у методах обчислення й відображення в обліку резервів та забезпечень за міжнародними та національними стандартами зумовлюють виникнення проблемних моментів в обліковій практиці вітчизняних підприємств. По-

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВІДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

требують доопрацювання окрім положення тих нормативних документів, які визначають порядок створення та облік забезпечень. Доцільно запровадити механізми створення спеціальних видів забезпечень, які використовуються в обліковій практиці розвинених країн.

Ключові слова: забезпечення, резерви, зобов'язання, бухгалтерський облік, податковий облік.

МАЛЯРЧУК І.І.

Обеспечение и резервы: учетные аспекты

Предмет исследования – методические подходы к учету обеспечений и резервов отечественных предприятий.

Целью написания **статьи** является анализ существующих методик вычисления и учетного отражения операций из создания и использования обеспечений и резервов, обоснование путей их усовершенствования.

Методология проведения работы. Для решения поставленных задач были использованы: диалектический метод научного познания, метод анализа и синтеза; метод сравнения; метод обобщения данных.

Выводы. Отсутствие однозначного толкования категорий, отличия в методах вычисления, в учете резервов и обеспечений по международным и национальным стандартам предопределяют возникновение проблемных моментов в учетной практике отечественных предприятий. Нуждаются доработки отдельные положения тех нормативных документов, которые определяют порядок создания и учет обеспечений. Целесообразно ввести механизмы создания специальных видов обеспечений, которые используются в учетной практике развитых стран.

Ключевые слова: обеспечения, резервы, обязательства, бухгалтерский учет, налоговый учет.

MALYARCHUK I.I.

Security and reserves: accounting aspects

The subject of research is methodical approaches to accounting of the security and reserves of national enterprises.

The purpose of the article is to analyze the existing methods of calculation and account of operations concerning the development and use of security and reserves as well to substantiate the ways of their improvement.

Methodology of research. The dialectical method of scientific cognition, the methods of analysis and synthesis, comparison and data generalization have been used to solve these problems.

Results of research: The interpretation of notions "security" and "reserves" has been generalized as well the methods of calculation and representation in the systems of national and international accounting standards have been analyzed, the focus has been made on the impact of operations of the development and use of security and reserves on the tax object in the corporate profits taxation.

Conclusions. Lack of an explicit interpretation of categories, differences in the methods of calculation and representation in the accounting of reserves and security for international and national standards determine the emergence of problematic moments in accounting practice of national enterprises. Some provisions of the regulations, which determine the procedure for development and accounting of the security, require a further revision. It is advisable to introduce the development mechanisms for special types of security, which are used in the accounting practice of developed countries.

Keywords: security and reserves, obligation, accounting, tax accounting.

Постановка проблеми. Застосування професійних суджень в сучасному бухгалтерському обліку зумовлює високий ступінь самостійності керівництва підприємствам при формуванні фінансової звітності та відповідальність за прийняті рішення. Одним із про-

явів цього факту є формування та облік забезпечень і резервів підприємства, щодо яких існує неоднозначність у термінології та методах розрахунку. Особливої актуальності набуває вирішення цих питань при коригуванні фінансово-го результату до оподаткування на суми деяких

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

забезпечені та резервів з метою оподаткування прибутку підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питанням суті забезпечені та резервів, теорії, практики та методики формування й використання, відображення в обліку та фінансовій звітності присвячено чимало праць вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких Ю. А. Верига, С. М. Дячек., М. О. Козлова, В. І. Ткач, М. М. Орищенко, І. Г. Чалий, І. Й Яремко та інші. Незважаючи на значні напрацювання науковців, залишаються актуальними й дискусійними питання термінології забезпечені та резервів, методики їх формування й відображення в бухгалтерському обліку.

Мета статті полягає у дослідженні економічної суті та порядку формування резервів та забезпечені, обґрунтуванні рекомендацій з удосконалення методики їх бухгалтерського обліку.

Виклад основного матеріалу. Будь-які забезпечені та резерви створюються на підприємстві з метою управління ризиками. Їх формування можна вважати специфічною формою страхування від різноманітних ризиків, які виникають у процесі господарської діяльності підприємства, за рахунок внутрішніх джерел.

У спеціальній літературі з питань бухгалтерського обліку часто резерви ототожнюють із забезпеченнями, що випливає із неоднозначності тлумачення цих понять. Слід зауважити, що у вітчизняній обліковій практиці відсутній єдиний понятійний апарат щодо резервів і забезпечені. Хоча ці дві категорії є спорідненими, але не однозначні як за змістом, так і відображенням в обліку.

Поняття «резерви» в обліково-економічній літературі трактується по-різному [1]:

- як витрати цільового характеру;
- як невикористані потенційні можливості розвитку виробництва;
- як джерело компенсації чи інструмент самострахування від несприятливих наслідків та ризиків господарської діяльності;
- як запаси високоліквідних засобів (матеріальних і грошових), які призначенні для цільового використання.

Аналіз вітчизняних стандартів бухгалтерського обліку виявив відсутність чіткого визначення поняття «резерв», а також плутанину цього терміну з категорією «забезпечення», що може бути наслідком неточного перекладу з англійської мови міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

В українській практиці найчастіше поняття «резерви» використовується для опису формування резерву сумнівного боргу, а також для визначення складової власного капіталу – резервного капіталу, який створюється згідно із законодавством або установчими документами за рахунок нерозподіленого прибутку підприємства. Обидва поняття з бухгалтерської точки зору не мають нічого спільногого.

Резервний капітал відображає цільове спрямування отриманого підприємством прибутку, відноситься до складу власного капіталу, є інструментом управління ризиками і належить до капітальних резервів. Створюючи резервний капітал, менеджери підприємства відокремлюють кошти цільового накопичення від коштів загального операційного призначення, при цьому кошти цього резерву є недоступними для нарахування дивідендів та викупу акцій.

У вітчизняному обліку можливим є створення цільового грошового фонду у вигляді спеціального банківського депозиту чи шляхом придбання цінних паперів з метою фактичного резервування цільових коштів. У деяких випадках відповідно до встановленої облікової політики підприємства резерв може бути не обліковим, а створеним як фінансовий. Тоді він відображається лише в управлінському обліку при формуванні бюджетів.

Найбільш поширеним в обліковій практиці вітчизняних підприємств є створення резерву сумнівних боргів. Він визначається для поточної дебіторської заборгованості, яка є фінансовим активом, якщо вона не придбана та не призначена для продажу (п. 7 П(С)БО 10), тобто у процесі створення цього резерву акумулюються витрати для покриття сумнівних боргів. Обов'язок створення резерву сумнівних боргів покладено П(С)БО 10 на усі підприємства. Суб'єкти мікропідприємництва та малого підприємництва, які належать до третьої групи платників єдиного податку, можуть не формувати резерв при умові, що це передбачено у наказі про облікову політику.

Для обчислення резерву сумнівних боргів підприємством обирається один метод із двох наведених у П(С)БО 10: метод застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості чи метод застосування коефіцієнта сумнівності. На відміну від міжнародної практики, цей вибір належить до сфери облікової політики підприємства.

Сума нарахованого резерву сумнівних боргів відображається підприємством на одноіменно-

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

му контрактивному рахунку 38 і відноситься до інших операційних витрат. За його рахунок можна списувати лише ту дебіторську заборгованість, для якої створено резерв. Слід зауважити, що залишок резерву сумнівних боргів на дату балансу не може бути більшим за суму дебіторської заборгованості на ту ж дату.

Незважаючи на різноманіття методів розрахунку резерву сумнівних боргів, облікова політика підприємства має бути постійною. Дотримання цієї умови дозволить правильно відображати в податкових витратах безнадійну дебіторську заборгованість, яка взаємопов'язана із цим резервом.

Забезпечення – це величина витрат або зменшення вартості активу, яке підприємство вирішує визнати в обліку на теперішній час до того, як буде мати чітку інформацію про точну кількість витрати або суму зниження (знецінення) активу. Створення зобов'язання підприємства на витрачання встановленої суми господарських засобів за цільовим призначенням відповідно до контракту та/або законодавчих вимог можна вважати обліковим забезпеченням.

Особливістю забезпечення є невизначеність або суми, або часу виконання. Невизначеності, пов'язані із сумами забезпечень, за різних обставин розглядаються по-різному. Тому підприємства при створенні забезпечень мають право вибору при оцінці активів – за найменшою з вартості (собівартістю, справедливою вартістю), а зобов'язань – за найвищою з вартостей. Звичайно, у таких умовах для зовнішніх користувачів бухгалтерської інформації відповідає вибір оцінки, який дає менш оптимістичне відображення.

Основні підходи до формування в обліку забезпечень відображені у двох балансових теоріях – статичною та динамічною. За статичною теорією, орієнтованою на виявлення спроможності підприємства погашати борги, у балансі можуть відображатися лише ті зобов'язання, які є реальними, тобто юридично обґрунтованими. Друга точка зору, яка базується на пріоритеті адекватного формування прибутку, вимагає відображати у звітності всі ймовірні витрати, які належать до певного звітного періоду, тобто динамічна теорія зорієнтована на безперервність діяльності підприємства і припускає утворення гарантійних забезпечень без відповідних його правових зобов'язань [2].

У системі національних стандартів бухгалтерського обліку питання обліку забезпечень розкри-

ваються в П(С)БО 11 «Зобов'язання», а в системі міжнародних стандартів – МСФЗ 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи».

П(С)БО 11 визначено, що забезпечення створюється при виникненні внаслідок минулих подій зобов'язання, погашення якого ймовірно приведе до зменшення ресурсів, що втілюють в собі економічні вигоди, та його оцінка може бути розрахунково визначена. При цьому забороняється створювати забезпечення для покриття майбутніх збитків від діяльності підприємства. Усі забезпечення довгострокових зобов'язань наводяться у фінансовій звітності в сумі їх теперішньої вартості, тобто підлягають дисконтуванню.

У П(С)БО 11 наведено невичерпний перелік забезпечень на: виплату відпусток працівникам; додаткове пенсійне забезпечення; виконання гарантійних зобов'язань; реструктуризацію, виконання зобов'язань при припиненні діяльності; виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів тощо. При цьому в Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Мінфіну України від 30.11.99 р. № 291 передбачено деяло інший перелік забезпечень у складі субрахунків до рахунку 47 «Забезпечення майбутніх витрат і платежів»: на виплату відпусток, виконання гарантійних зобов'язань, призового фонду (резерв виплат), виплату джек-поту, не забезпеченого сплатою участі у лотереї, матеріального заохочення, відновлення земельних ділянок, інших витрат і платежів, додаткове пенсійне забезпечення.

У статті розглянемо найбільш поширені у вітчизняній обліковій практиці види забезпечень.

Стандартизованою базою створення забезпечення на оплату відпусток є П(С)БО 26 «Виплати працівникам». Сума забезпечення відображається на субрахунку 471 і визначається щомісячно як добуток фактично нарахованої заробітної плати працівникам і відсотка, обчисленого як відношення річної планової суми на оплату відпусток до загального планового фонду оплати праці. На цьому ж рахунку узагальнюється інформація про суму єдиного соціально-го внеску, нарахованого на відпускні. Важливим при нарахуванні цього виду забезпечення є те, що на нього не розповсюджується вимога щодо коригування фінансового результату до оподаткування у податковому обліку.

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Створення забезпечень виконання гарантійних зобов'язань пов'язане зі збитом, так як їх нарахування зараховується до складу витрат на збит.

У процесі обліку такого забезпечення можуть виникнути проблеми, пов'язані із можливостями визнання доходу. Так, дохід визнається за умови передання покупцеві ризиків та вигід, пов'язаних із правом власності (п. 8 П(С)БО 15 «Дохід»). У випадку повернення покупцем товару протягом гарантійного строку отримання продавцем ризиків і вигод від операції видається сумнівним. Вивчення національних стандартів бухгалтерського обліку виявило, що однозначного розв'язання цієї проблеми немає. У МСБО 18 «Дохід» до зобов'язання щодо нездовільного виконання робіт, яке не охоплюється звичайними гарантійними зобов'язаннями, зараховуються випадки, коли продавець не може визнати дохід, зберігаючи за собою суттєві ризики та вигоди. З огляду на це, з метою дотримання діючого з системі МСФЗ принципу обачності, підприємство зобов'язане відкоригувати (знизити) фінансовий результат діяльності на суму створеного гарантійного забезпечення.

Щодо податкового обліку, то згідно з п. 139.1 Податкового кодексу України створення забезпечення виконання гарантійного зобов'язання не впливає на величину оподатковуваного прибутку, так як збільшує фінансовий результат до оподаткування, обчисленний за даними бухгалтерського обліку. При цьому суми, відшкодовані за рахунок такого забезпечення, навпаки, зменшують оподатковуваний прибуток.

Забезпечення на реструктуризацію, виконання зобов'язань при припиненні діяльності заздалегідь планується і найчастіше створюється у випадку згортання якогось сегмента діяльності підприємства. Саме тоді можуть виникати різноманітні зобов'язання, пов'язані із можливими штрафними санкціями за невиконання контрактів, за виплатами, спричиненими скороченням штатної чисельності працівників тощо. Головною умовою створення такого забезпечення є наявність затвердженого керівництвом підприємства плану реструктуризації з конкретними заходами, строками їх виконання та сумою витрат, що будуть понесені. Слід зауважити, що забезпеченню підлягають лише прямі витрати, пов'язані з майбутньою реструктуризацією підприємства. При обчисленні податкового прибутку необхідно провести відповідні коригування фінансового результату до оподаткування, визначеного за

даними бухгалтерського обліку, при цьому витрати на реструктуризацію вплинути на податковий прибуток лише у період їх фактичного здійснення, а не в період створення забезпечення.

Забезпечення на матеріальне заохочення працівників згідно з Інструкцією № 291 обліковуються на субрахунку 477. Такі забезпечення створюються на виплату працівникам винагород, допомог, премій, які підлягають видачі протягом дванадцяти місяців після закінчення звітного періоду, в якому працівники виконали роботу, що надає їх право на отримання таких виплат у майбутньому.

У процесі обліку забезпечення на матеріальне заохочення працівників можна виділити два важливі моменти. Якщо преміальні виплати обумовлені виконанням працівниками трудових функцій, то вони повинні відноситися до витрат підприємства за відповідними напрямами та етапами виробничої діяльності. З іншого боку, преміальні виплати безпосередньо пов'язані з виконанням працівниками певної роботи, що уподібнює таке забезпечення із забезпеченнями під відпускні виплати, облік яких підпадає до сфери поширення П(С)БО 26 «Виплати працівникам».

Слід зауважити, що в обліковій практиці виникають проблемні моменти, пов'язані із ідентифікацією «минулої події», яка обумовлює виникнення необхідності створення забезпечення. У цьому випадку необхідно детально проаналізувати формулювання конкретних документів, які регламентують виплату працівникам премій та заохочень, і визначити можливість та момент нарахування забезпечення.

Що стосується податкового обліку, то забезпечення на матеріальне заохочення працівників пов'язані з оплатою праці, тому на них не поширюється вимога щодо коригування фінансового результату до оподаткування при обчисленні об'єкта оподатковування податку на прибуток підприємств. Це означає, що бухгалтерський механізм формування та перегляду забезпечення матеріального заохочення, а також механізм відшкодування премій за його рахунок повністю узгоджується з вимогами Податкового кодексу України.

Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку передбачено більш ширший перелік створюваних на підприємстві забезпечень. На особливу увагу заслуговують підходи щодо формування забезпечень за рахунок амортизаційних коштів для відновлення основних засобів, податкових забезпечень,

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВІДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

забезпечені під рекультивацію землі тощо. Створення таких забезпечені на вітчизняних підприємствах дозволило підвищити ефективність управління можливими ризиками їх господарської діяльності.

Висновки

Одним із ефективних інструментів гарантування стабільного функціонування підприємства та управління ризиками його господарської діяльності є процес створення відповідних резервів та забезпечені. Вони суттєво впливають на власний капітал підприємства, формування фінансового результату, об'єкт оподаткування податку на прибуток. Суми створених резервів та забезпечені відображаються у фінансовій звітності підприємства, тому впливають на прийняття рішень як внутрішніми, так і зовнішніми її користувачами.

Проведені дослідження економічної суті резервів і забезпечені виявили відсутність єдиного понятійного апарату щодо них. Також наявні відмінності у методичних підходах щодо обчислення й відображення в обліку резервів та забезпечені за міжнародними та національними стандартами. Питання однозначного тлумачення визначених категорій, узгодження порядку їх визнання, обчислення та обліку у міжнародній та вітчизняній обліковій практиці потребують подальшого доопрацювання.

Список використаних джерел

1. Пікуш Ю. В. Сутність і класифікація резервів підприємства з метою їх бухгалтерського обліку / Ю. В. Пікуш, Л. М. Пилипенко // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. Вісник національного університету «Львівська політехніка». – 2012. – № 727. – С. 280 – 285.
2. Яремко І. Й. Економічні категорії в методології обліку: монографія / І. Й. Яремко. – Львів: Каменяр, 2002. – 192 с.
3. Верига Ю. А. Резервування капіталу: облік, аудит та звітність: монографія / Ю. А. Верига, М. М. Орищенко. – Полтава: РВВ ПУET, 2011. – 177 с.
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 – URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» – URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_051
6. Панченко О. М. Удосконалення обліку забезпечення та резервів підприємства в умовах реформування національного господарства України / О. М. Панченко, А. Б. Черевко. – URL : http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/1553/1/Panchenko_Improvement_%20of_%20accounting.pdf.
7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755–VI // Законодавство України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: Наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. № 20. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.10.2003 р. № 601. – URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03>
11. Чалий І. Забезпечення та резерви: облікові особливості / І. Чалий // Все про бухгалтерський облік. – 2015. – № 49. – С. 5 – 12.

References

1. Pikush Yu. V., Pylypenko L. M. (2012). Sutnist i klasyifikaciya rezerviv pidpryemstva z metou yix buxgalterskogo obliku. Menedzhmentapidpryemnyi cztvo v Ukrayini: etapy stanovlennya i problemy rozv'ytku. Visnyk nacional'nogo universytetu «Lviv'ska politexnika»: Vol. 727 (pp. 280 – 285) [in Ukrainian].
2. Yaremko I. J. (2002). Ekonomichni kategoriy i metodologiyi obliku. Lviv: Kamenyar. [in Ukrainian].
3. Veryga Yu. A., Oryshchenko M. M. (2011). Rezervuvannya kapitalu: oblik, audy't ta zvitnist. Poltava: RVV PUET [in Ukrainian].
4. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrayiny Instrukciya pro zastosuvannya Planu raxunkiv buxgalterskogo obliku aktyiv, kapitalu, zobov'yazannia i gospodarskix operacij pidpryemstva v organizacij (30.11.1999) № 291. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> [in Ukrainian].
5. Mizhnarodnyj standart buxgalterskogo obliku 37 «Zabezpechennya, umovni zobov'yazannya ta umovni aktyiv» . URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_051 [in Ukrainian].
6. Panchenko O. M., Cherevko A. B. Udoskonalennja obliku zabezpechenja tarezerviv pidpryemstva v umovah reformuvannya nacional'nogo gospodarstva Ukrayiny. URL: http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/123456789/1553/1/Panchenko_Improvement_%20of_%20accounting.pdf.

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1553/1/Panchenko_Improvement_%20of_%20accounting.pdf [in Ukrainian].

7. Podatkovyy kodeks Ukrayiny (02.12.2010) № 2755–VI. Zakonodavstvo Ukrayiny. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> [in Ukrainian].

8. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrayiny Polozhennya (standart) bukhhalters'koho obliku 10 «Debtors`ka zaborgovanist`» (08.10.1999) № 237. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99> [in Ukrainian].

9. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrayiny Polozhennya (standart) bukhhalters'koho obliku 11 «Zobov'yazannya» (31.01.2000) № 20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00> [in Ukrainian].

10. Nakaz Ministerstva finansiv Ukrayiny Polozhennya (standart) bukhhalters'koho obliku 26 «Vy`platy` pracivny`kam» (28.10.2003) № 601. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1025-03> [in Ukrainian].

11. Chaly`j I. (2015). Zabezpechennya ta rezervy` oblikovi osobly`vosti. Vse pro buxgalters`ky`j oblik: Vol. 49 (pp. 5 – 12) [in Ukrainian].

Дані про автора

Малярчук Ірина Іванівна,

канд. екон. наук, доцент кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і оподаткування Української академії друкарства

e-mail: lotoshka72@gmail.com

Данные об авторе

Малярчук Ирина Ивановна,

канд. экон. наук, доцент кафедры финансово-экономической безопасности, учета и налогообложения Украинской академии печати

e-mail: lotoshka72@gmail.com

Data about author

Iryna Malyarchuk,

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Financial and Economic Security, Accounting and Taxation of the Ukrainian Academy of Printing

e-mail: lotoshka72@gmail.com

УДК 331.5:314.17

DOI: 10.5281/zenodo.2678074

БОДНАР Н.Р.

Теоретичні аспекти забезпечення трудоресурсної безпеки України

Предметом дослідження є понятійно-категоріальний апарат трудоресурсної безпеки та основні теоретичні аспекти її забезпечення.

Метою дослідження є уточнення базових понять, що визначають суть трудоресурсної безпеки, та висвітлення особливостей їхнього взаємозв'язку.

Методи дослідження. В роботі використано системний підхід, у межах якого застосовано методи: аналізу і синтезу, індукції та дедукції – для узагальнення та уточнення базових понять трудоресурсної безпеки; структурно-функціональний – для дослідження основних аспектів забезпечення трудоресурсної безпеки; метод класифікації – для визначення основних загроз трудоресурсній безпеці.

Результати роботи. На основі аналізу теоретичних аспектів забезпечення трудоресурсної безпеки було уточнено суть базових понять, обґрунтовано їх взаємозв'язок, визначено сукупність загроз для трудоресурсної безпеки України.

Галузь застосування результатів. Вирішення проблем забезпечення трудоресурсної безпеки нашої країни; формування методичної бази підготовки здобувачів вищої освіти за галузю знань соціальні та поведінкові науки.

Висновки: 1) аналіз понятійно-категоріального апарату дав можливість визначити особливості взаємозв'язку основних його складових – трудових ресурсів і трудового потенціалу та їхній вплив на рівень трудоресурсної безпеки. 2) визначено, що взаємозв'язок основних складових трудоресурсної безпеки відбувається у формі кругообігу, збалансованість якого визначає рівень трудоресурсної безпеки; 3) забезпеченіо інформаційну платформу для подальшої роботи у напрямку формування механізму протидії загрозам трудоресурсній безпеці.

Ключові слова: трудоресурсна безпека, трудоресурсне забезпечення, трудові ресурси, трудовий потенціал, загрози трудоресурсній безпеці.